

BESZÁMOLÓ A VIRTUÁLIS INTÉZET KÖZÉP-EURÓPA KUTATÁSÁRA 50. KONFERENCIÁJÁRÓL

XI. TÖBB NEMZETISÉGŰ ÁLLAMOKTÓL NAPJAINK GEOPOLITIKÁJÁIG TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására, a PAIGEO Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvánnyal 2019. március 1-jén rendezte meg ezen konferenciát. A plenáris előadásokra a Szegedi Tudományegyetem Rektori Hivatalának Dísztermében került sor. A délelőtti program az alábbiak szerint alakult:

PLENÁRIS ÜLÉS

Levezető elnök: **Prof. Dr. Szávai Ferenc**, a Kaposvári Egyetem rektora
Köszöntő: **Prof. Dr. Gulyás László**, a Szervező Bizottság elnöke
Megnyitó: **Prof. Dr. Rovó László**, a Szegedi Tudományegyetem rektora

- Dr. Matolcsy György**, a Magyar Nemzeti Bank elnökének előadása
Prof. RNDr. René Matlovič, University of Eperjes: *Development of the academic geography in Slovakia in the first half of the 20th century*
Prof. Dr. Dragan Djukanovic, University of Beograd: *The Western Balkans in a Contemporary Geopolitical Changes*
Dr. habil. Andrej Tóth, University of Economics, Prague: *A Cseh Köztársaság dilemmája, EU versus V4*
Prof. Dr. Kónya Péter, Eperjesi Egyetem, rektor: *Két nagyhatalom között. Felső-Magyarország geopolitikai szerepe a 16–17. században.*
Prof. Dr. Gulyás László, Szegedi Tudományegyetem–**Prof. Dr. Szávai Ferenc**, Kaposvári Egyetem, rektor: *A Közép-Európa 20. századi sorsát meghatározó geopolitikai döntés: az Osztrák–Magyar Monarchia szétzúzása 1918*
Prof. Dr. Szilágyi István, Pécsi Tudományegyetem: *Geopolitikai gondolkodás és geopolitikai modellek a 21. században*
Dr. habil. Garaczi Imre, Stratégiakutató Intézet: *A geopolitikai folyamatok geostratégiai összetevői a 21. század elején*

FOLYÓIRAT- ÉS KÖNYVBEMUTATÓK

- ✓ Prof. Dr. Gulyás László bemutatta a Geopolitikai Szemle 1. évfolyam 1. számát
- ✓ Prof. Dr. Kaposi Zoltán bemutatta **Haffner Tamás**: Az uniós és magyar energiapolitika helyzete és kihívásai. Egyesület Közép-Európa Kutatására. Szeged
- ✓ Prof. Dr. Hajdú Zoltán bemutatja **Gulyás László (szerk.)**: A Délvidék története 5. kötet. Titótól Titótól Miloševićig 1944–2000. Egyesület Közép-Európa Kutatására. Szeged

A délután folyamán 11 szekcióban ismert és elismert szekcióvezetők irányításával 90 szekcióelőadás hangzott el. Mindegyik előadást élénk vita követett, ez különösen hasznos volt a résztvevők számára.

1. szekció: GEOPOLITIKA 1. NÉMETORSZÁG ÉS KÖZÉP-EURÓPA NAPJAINKBAN Szekcióelnök: Prof. Dr. Gál Zoltán

- Prof. Dr. Gál Zoltán** (MTA KRTK RKI): A külföldi működőtőke szerepe a gazdasági növekedésben és a területi differenciálódásban a Visegrádi országokban és Magyarországon
- J. Stefán Klára** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Német működőtőke beruházások területi képe Közép-Európában a gazdasági válság után
- Dr. Czene Gréta** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Németország, mint geopolitikai realitás napjainkban
- Gergics Tünde** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Egyenlőtlenségek a visegrádi országokban országos és regionális szinten
- Dr. PhD Rácz Szilárd** (MTA KRTK RKI): Modern nagyvárosi fejlődési folyamatok Kelet-Közép-Európában
- Dr. Bábosik Mária** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A V4 országok nemzetközi segélyezési politikája a geopolitikai erőterben
- Nagy Dávid** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A Duna geopolitikai szerepe napjainkban a teherszállítás példáján
- Plósz Dániel János** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A közép- és kelet-európai országok kitörési lehetősége: Visegrád Plusz Együttműködés

Zágonyi Ádám PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): V4 fejlesztési bank – jövőkép 2020 után

Oláh Dániel PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A magyar függő gazdaság kapitalizmus modellje a visegrádi országokkal való összevetés tükrében

2. szekció: GEOPOLITIKA 2.

KÍNA ÉS A VILÁG

Szekcióelnök: Prof. Dr. Nemeskéri Zsolt

Prof. Dr. Nemeskéri Zsolt–Dr. habil. Zádori Iván (Pécsi Tudományegyetem): Különleges státuszú területek geopolitikai jelentősége Kínában: Hongkong és Makaó az új évezred küszöbén

Horváth Levente PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Hasonlóságok és különbségek a kínai és a nyugati geopolitikai gondolkodás között

Horváth Marcell PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Az Új Selyemút kapuja Latin-Amerikában

Szabó Zoltán PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Átalakuló Világ, feltörekvő Ázsia

Bihari Katalin PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Közép- és Kelet-Európa, illetve Kína együttműködésének perspektívái, különös tekintettel a V4 országok geopolitikai és geoökonómiai érdekeire

Eszes Dorottya PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Kínai működőtőke mozgása

Husztai Réka PhD-hallgató–**Schwertner Marcell** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A V4 országok versenyképességének alakulása, kitekintéssel a Kínával való gazdasági kapcsolatokra

3. szekció: GEOPOLITIKA 3.

A BALKÁN GEOPOLITIKÁJA

Szekcióelnök: Dr. habil. Reményi Péter

Dr. habil. Reményi Péter (Pécsi Tudományegyetem): A nyugat-balkáni rendezés geopolitikai következményei

Dr. PhD Csüllög Gábor (Eötvös Loránd Tudományegyetem): A balkáni politikai tér sajátosságai

Pap Tibor PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A „Nyugat-Balkán” kritikai geopolitikájának térszemantikai olvasata

4. szekció: GEOPOLITIKA 4. GEOÖKONÓMIA

Szekcióelnök: Dr. habil. Garaczi Imre

Kurtucz Csaba PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

A 2008-as világgazdasági válság hatásai

Fejős Bence PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

A bankrendszer jövőbeni átalakulásának geopolitikai aspektusai

Glofák Péter PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Ho-

gyan alakítja át az olajár a geopolitikai erőviszonyokat?

Pap Máté PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Az or-

szágkockázat mérésének módszertani összehasonlítása

Tari Katalin tanársegéd (Szent István Egyetem, Gödöllő): Az e-közle-

kedés és az elektromobilitás fejlődési irányzatának kutatása

Deák Gergely PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

Az elektromobilitás európai terjedését befolyásoló tényezők

Csege Gyula PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Ren-

dészeti szervek a biztonsági kihívásokkal összefüggésben, az információáramlás tükrében

5. szekció: GEOPOLITIKA 5. „REST OF THE WORLD”

Szekcióelnök: Prof. Dr. Szilágyi István

Ambrus Andrea PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

A terrorizmus és a tömeges migráció összefüggései

Földváry Bernadett PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Is-

kola): Migrációhoz kötődő gyermekkereskedelem az Európai Unión belül

Dudlák Tamás PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

Szankciók között: az iráni földgázszektor helyzete

Faust Anita PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

A modernitás, mint sztereotípiá és mint identitás alkotó fogalom a szíriai konfliktus geopolitikai legitimációs narratíváiban – 2011. augusztus időszakban

Paládi Renáta aspiráns (Ungvári Nemzeti Egyetem): A Szovjetunió felbomlását követő ukrán–oroszl kapcsolatok sajátosságai

Pencz Helga PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):

Finnország oktatási rendszerének bemutatása

- Sümeghy Dávid** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):
A svéd pártok szavazóbázisának vizsgálata a 2018-as parlamenti választások alapján
- Klemensits Péter** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):
Rodrigo Duterte „független” külpolitikája
- Szántó Ákos** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):
A Corredor Ferroviario Bioceánico projekt geopolitikai hatásai a dél-amerikai régióban
- Kucsera Emil** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola):
Az európai és a Perzsa-öböl menti légitársaságok perspektíváinak gazdasági-geopolitikai szempontú áttekintése

**6. szekció: REGIONALISTA 1.
MAGYARORSZÁG ÉS KÖZÉP-EURÓPA REGIONÁLIS FEJLŐDÉSE
Szekcióelnök: Dr. habil. Szabó Pál**

- Dr. habil. Szabó Pál–Igari András** (Eötvös Loránd Tudományegyetem): Pest megye és kelet-közép-európai agglomerációk változó gazdasági jellemzői a 2010-es években
- Dr. PhD Uzzoli Annamária** (MTA KRTK RKI): Az egészségügyenlétlenségek területi különbségei Magyarországon
- Dr. Szatmári Sándor Miklós** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Közép-Európai ökológiai hálózatok az egykori vasfüggöny mentén
- Horváth Csilla** PhD-hallgató (ELTE Földtudományok Doktori Iskola): A közösségi tervezés szervezeti jellemzői vidéki és városi akciócsoportok példáján Kelet-Közép-Európában és Magyarországon
- Kajdi László** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Hazatalás és kivándorlás a magyar adatok tükrében
- Dr. PhD Péter Zsolt–Orosz Dániel** PhD-hallgató (Miskolci Egyetem): A vidéki területek ellenállóképességének javítása okos megoldások segítségével
- Dukai Edit** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Egyetemválasztás és elégedettségi vizsgálat a Pécsi Tudományegyetemen tanuló külföldi fiatalok körében
- Gubacsi Franciska** PhD-hallgató (Szent István Egyetem, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola): Újonnan iparosodott városok megjelenése a hazai gazdasági struktúrában
- Hegedűs Norbert** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Tartalékos toborzó rendszer regionális alakulása a 2000-es évektől

**7. szekció: REGIONALISTA 2.
HATÁRAINKON BELÜL ÉS TÚL
Szekcióelnök: Dr. PhD Bali Lóránt**

Fizetőeszközök alszekció

- Taczmann Róbert** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Gyorsfizető rendszerek – a Világ, Európa és Magyarország
- Lakócai Csaba** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális és Gazdaságtan Doktori Iskola): Lokális extern hatások internalizálása másképpen. Tekinthesek-e közjóságnak egyes helyi fizetőeszköz-rendszerek?

Határon túli régiók alszekció

- Burány Mária Terézia** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): Öntözni vagy nem öntözni – ez itt a kérdés. Zenta község földterületeinek öntözési stratégiája
- Szombathy Zoltán** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): Vajdaság mezőgazdasági változásai az elmúlt 100 évben
- Bakó Tamás** PhD-hallgató (Széchenyi István Egyetem, Regionális és Gazdaságtudományi Doktori Iskola): Vajdaság gazdasági helyzetének alakulása az 1980-as évektől az ezredfordulóig
- Szabó Balázs** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): A Kárpát-medencei külhoni magyarságának társadalmi, gazdasági és geopolitikai pozíciói
- Prof. Dr. Kulcsár László–Samu István** PhD-hallgató (Soproni Egyetem): A csallóközi régió népességdinamikai és gazdasági jellemzőinek elemzése
- Dr. Bali Lóránt** (Pannon Egyetem, Georgikon Kar): A nemzetiségi lét néhány társadalmi aspektusa napjainkban a szlavóniai magyarság életében

8. szekció: GAZDASÁGTÖRTÉNET 1.

A 18. SZÁZADTÓL 1945-IG

Szekcióelnök: Prof. Dr. Kaposi Zoltán

- Dr. PhD Haffner Tamás:** Az iparosodás Pécsen a dualizmus korában
- Pelles Márton** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): A Fumei Hitelbank Rt. története és vállalkozásgeneráló szerepe 1881–1914 között
- Szabó Máté** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): Birtokszerkezeti sajátosságok a 19–20. század fordulóján a Dráva mentén
- Pelles Márton** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): Az Atlantica Tengerhajózási Rt. története 1907–1918
- Prof. Dr. Kaposi Zoltán** (Pécsi Tudományegyetem): Pécs ipari változásai Trianontól a második világháborúig
- Dr. PhD Gonda Tibor** (Pécsi Tudományegyetem): Pécs turizmusának első aranykora
- Kásler Dóra** PhD-hallgató (Pécsi Tudományegyetem): A dél-balatoni fürdőélet fejlődése a szocializmus idején
- Dr. PhD Lukács Gábor–Szanati Angéla** (Pannon Egyetem Georgikon Kar): Munera a Festetics-birtokon
- Dr. PhD Lukács Gábor** (Pannon Egyetem Georgikon Kar): Természetlagok szóródása a 18. század végén a keszthelyi uradalomban

9. szekció: GAZDASÁGTÖRTÉNET 2.

TRIANONTÓL A KELETI NYITÁSIG

Szekcióelnök: Dr. habil. Domonkos Endre

- Dr. habil. Domonkos Endre** (Budapesti Gazdasági Egyetem): Az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlásának gazdasági következményei 1918–1922
- Baracsi Lóránt** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Volt-e érdemi reálgazdasági aktivitásuk a magyar bankoknak Trianon után?
- Dr. PhD Forman Balázs** (Budapesti Corvinus Egyetem): Pénzügyi válságkezelés Németországban és Ausztriában és a kisantant államokban 1918 és 1921 között
- Dr. PhD Seres Attila** (MTA BTK Történettudományi Intézet): A nyikolajevi (ukrajnai) hajógyárak magyar koncesszióba adásának kérése 1918–1924

- Fritz János** PhD-hallgató (PTE Interdiszciplináris Doktori Iskola): A lengyelkérdés a II. világháború előtti német agrárpolitikai iskola szemszögéből
- Pavlevits Péter** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): A magyarországi keskeny nyomközű vasutak működése
- Orbán Zsolt Ádám** PhD-hallgató (Szent István Egyetem, Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola): Az agrárium lehetőségei Magyarország elmúlt 50 évének mezőgazdasági termelése szempontjából
- Dr. PhD Balogh Péter** tudományos munkatárs (MTA KRTK RKI): A „Keleti nyitás” történelmi előzményei, geopolitikai narratívái és hatásai

**10. szekció: POLITIKAI FÖLDRAJZ
A VERSAILLESI BÉKERENDSZER
Szekcióelnök: Prof. Dr. Hajdú Zoltán**

- Dr. PhD Hamerli Petra** (Pécsi Tudományegyetem BTK): Magyarország és Olaszország kapcsolatai 1918–1920
- Sashalmi Ádám** PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Trieszt szerepe az olasz geopolitikai és geoökonómia elképzelésekben a két világháború között
- Dr. PhD Balogh Ádám** (Deák Ferenc Gimnázium, Szeged): Görögország és az első világháború: területi kérdések
- Lőrinczné Dr. habil. Bencze Edit** (Kodolányi János Egyetem): 20. századi határkérdések: a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság létrejötte
- Dr. PhD Orosz László** (VERITAS Történetkutató Intézet, Budapest): Alternatívák a megmaradásért vívott harcban. Az erdélyi szászok a dualizmus korában.
- Duczon Árpád** PhD-hallgató (PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola): A történelmi szálak jelentősége a gazdasági integrációban
- Dr. univ. Körösi Mária** (BME): Gondolatok a harmonikus államterületet megszabó erők időszerűségéről – gróf Teleki Pál politikai földrajzi tanításai
- Dr. PhD Nyári Gábor** (Emberi Erőforrások Minisztériuma): A Moszul-kérdés és a Népszövetség

**11. szekció: TÖRTÉNÉSZEK
MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE 1918-1919**

Szekcióelnök: Dr. PhD Vizi László Tamás és Dr. PhD Olasz Lajos

Szabó Róbert PhD-hallgató (PTE Földtudományok Doktori Iskola): Az 1918-as év reprezentációja négy világháborús katona memoárján keresztül

Dr. PhD Suba János (Hadtörténeti Intézet és Múzeum): Leszerelés és hadseregszervezés 1918 őszén

Dr. PhD Vizi László Tamás (Kodolányi János Egyetem): A Nemzeti Hadsereg bevonulása Székesfehérvárra és Budapestre

Dr. PhD Ligeti Dávid (VERITAS Történetkutató Intézet, Budapest): A Magyar Királyság sírásója: Woodrow Wilson. A wilsoni pontok szerepe hazánk pusztulásában 1918 őszén

Dr. PhD Olasz Lajos (Szegedi Tudományegyetem): Magyarország légi honvédelme 1918–1919-ben

Dr. PhD Janek István (MTA BTK Történettudományi Intézet): A Kelet-Tót Köztársaság, avagy a szlovjakkérdés és a magyar külpolitika

Dr. PhD Bödök Gergely (Clió Intézet): Kegyelmes urak a Gyűjtőfogházban – A magyarországi Tanácsköztársaság túsza

Dr. habil. Andrej Tóth (University of Economics, Prague): „A Peidl-kormány és az antanthatalmak politikája”

Dr. PhD Sarnyai Csaba Máté (Károli Gáspár Református Egyetem): „Hogyan lehet szeretni a hazát?” Zadravetz István két szent beszéde a Szeged Alsóvárosi Ferences templomban 1919 májusában

Dr. habil. Marjanucz László (Szegedi Tudományegyetem): Adalékok a kolozsvári egyetem Szegedre kerülésének körülményeihez

Dr. PhD Miklós Péter (Tornyai János Múzeum, SZTE JGYPK): A protestáns Kolozsvárról a katolikus Szegedre. A Ferenc József Tudományegyetem és a „felekezeti kérdés” az 1920–1930-as években